

פתח דבר

תושבים וחוקרים יקרים,

בכל עמוד מעמודי הספר שבו אתם מעיינים, תפגשו טבלאות ומספרים, לוחות וחישובים, שנים, גילים, שיעורים, פילוחים... אל נא תטעו פן מדובר באוסף מקרי של רשימות, יבשושית מספרית או עובדות מופשטות. בין דפיו מסתתרים סיפורים מרתקים, סקרנות גדולה וצמא לידע. הספר הזה פורש יריעה רחבה, מציג תמונה מגוונת וטווח עלילות רבות-עניין על אנשים ובניינים, על מלאכות ועיסוקים, על גיאוגרפיה ויחסים, ויש בו גם סיפור אהבה - שבין עיר לתושביה..

השנתון הסטטיסטי של תל-אביב-יפו לשנת 2015 מציג נתונים רבים ומעניינים ומשקף מגמות של שינוי והתפתחות במגוון תחומים הנוגעים לעיר, לתושביה ולשירותים הניתנים בה. המידע הכמותי מרחיב את הידע שלנו בנושאים רבים, מטפח חשיבה ביקורתית, מסייע בתכנון המדיניות העירונית וביצירת פתרונות לצרכי העתיד.

דפדוף בדפיו של השנתון הסטטיסטי 2015 מלמד כי אוכלוסיית העיר ממשיכה לגדול, ובסוף שנת 2014 היה מספר התושבים בה הגדול ביותר אי פעם: 426,140 נפש. ולא רק זאת, השנה אף הוכפל קצב גידול האוכלוסייה, מכ-1% בשנים האחרונות לכ-2% גידול באוכלוסיית העיר בשנה החולפת לבדה. כשליש מהתושבים בעיר הם צעירים: שיעורם של בני 18 - 34 עומד על 31% (בעוד שבשראל השיעור הוא 25%). הצעירים שלנו בוחרים ללמוד לתואר אקדמי בעיר, לעבוד בה, להקים בה את משפחותיהם, ולשלוח את ילדיהם למוסדות החינוך העירוניים, שמתרבים ומתרחבים, ומקנים השכלה ודעת ליותר מ-61,500 תלמידים.

תל-אביב-יפו מספקת חווית תרבות ליותר מ-1.5 מיליון המבקרים במוזאונים המוכרים והגדולים שבה ול-2.1 מיליון הצופים במופעי אמנויות הבימה, בתאטראות, באופרה ובמחול.

כמעט רבע משטחה של העיר (22%, שהם כ-11,391 דונם) מכוסה ירוק ומהווה פארקים, גנים, חורשות, פסי ירק ושטחי בור, וזאת מבלי שספרנו את שטח הגינות הפרטיות, העצים ברחובות ושטחים ירוקים במוסדות ציבור.

בשנת 2014 היוותה הבנייה למגורים כ-64% מסה"כ שטח התחלות הבנייה בתל-אביב-יפו (בהשוואה לכ-58% מהבנייה בשנים 2012-2013) ורבע מהתחלות הבנייה בה מיועדות למטרות הארחה, מסחר ושירותים עסקיים.

תל-אביב-יפו מתחזקת ומתפתחת בכל המדדים ואיכות החיים בה במגמת עלייה. הנתונים המספריים הללו לא נולדו בחלל ריק. הם מעידים על חשיבה מעמיקה ועבודת הכנה מקיפה, אשר מלוות את המדיניות העירונית ואת העשייה הציבורית.

אני מבטיח לכם שלא נשקוט על השמרים, ונעשה כל שניתן על מנת שמגמה חיובית זו תימשך.

אני מודה לאנשי המרכז למחקר כלכלי וחברתי על עבודתם החשובה באיסוף הנתונים ומקווה ששנתון זה יהיה לכם לעזר.

שלכם,

רון חולדאי

ראש עיריית תל-אביב-יפו

מבוא

זהו השנתון הסטטיסטי ה-54 של עיריית תל-אביב-יפו. השנתון מספק בסיס מידע רחב ומשמש את מנהלת העירייה, חברי המועצה והיחידות העירוניות בתהליכי תכנון, קבלת החלטות ועיצוב מדיניות. השנתון גם משמש מכוני מחקר, מוסדות ציבור ומוסדות פרטיים וכן את התושבים ובעלי עסקים בעיר, חוקרים וסטודנטים להם יש עניין בתל-אביב-יפו.

הנתונים המוצגים בשנתון מתבססים על מקורות רבים: היחידות השונות בעירייה, הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, הביטוח הלאומי וגופים ממשלתיים, ציבוריים ופרטיים. כל החומר שנאסף נבדק, עובד ונערך על ידי צוות העובדים של המרכז למחקר כלכלי וחברתי בעיריית תל-אביב-יפו.

בשנתון הסטטיסטי מוצגים נתונים על מגוון תחומים הנוגעים לעיר, לתושבים ולשירותים שהם מקבלים. התחומים העיקריים המוצגים ביטוי בשנתון הסטטיסטי הם: מבנה דמוגרפי וחברתי, פעילות כלכלית, חינוך ותרבות, תשתיות, שירותים עירוניים שונים וכוח האדם העירוני. כל פרק בשנתון פותח בהצגת מקורות והגדרות ובהמשך מוצגים לוחות עם הנתונים הסטטיסטיים, תרשימים ומפות. בחלק מהלוחות מוצגים נתונים על העיר תל-אביב-יפו בהשוואה לערים ירושלים וחיפה, שהן הערים המטרופוליניות הגדולות בישראל.

לשנתון מצורפת חוברת 'עיקרי הנתונים והמגמות' המציגה נתונים עיקריים ומגמות בולטות בכל אחד מהתחומים, תוך הצגת השינויים העיקריים לאורך השנים.

תקליטור השנתון מכיל את השנתון, את חוברת 'עיקרי הנתונים והמגמות' ומצגת עם נתונים עיקריים. השנתון, החוברת והמצגת מוצגים גם באתר האינטרנט של העירייה.

בהזדמנות זו ברצוני גם להודות לכל הגורמים ולכל בעלי התפקידים בעירייה ומחוצה לה שסייעו בידינו בקבלת הנתונים, הפקתם, הצגתם הגרפית והפקת השנתון בכללותו.

ד"ר אטל פרידמן

מנהלת המרכז למחקר כלכלי וחברתי

כסלו התשע"ו - דצמבר 2015

ציוני דרך בתולדות תל-אביב-יפו

תל-אביב-יפו הינה עיר עתיקה-חדשה: החלק העתיק הוא כמובן יפו, והחדש - תל-אביב. יפו מוזכרת בתעודות מצריות מהמאה ה-15 לפני הספירה. במהלך ההיסטוריה הארוכה שלה ידעה יפו תקופות שפל ותקופות פריחה ושיגשוג. גם היישוב היהודי בה ידע עליות וירידות. יפו היתה נמל ראשי של ממלכת חשמונאים. בימי המשנה והתלמוד התקיימה בה קהילה יהודית.

על פי עדויות, נמנו בה כ-400 יהודים בשנת 1855. בראשית שנות ה-90 של המאה ה-19, הוכרו יהודי יפו כקהילה נפרדת ע"י השלטון הטורקי. בתקופה זו החלו עולים רבים להתיישב בעיר, ונפתחו בה מוסדות חינוך ובתי מלון. הצפיפות שרבחה, הביאה להקמת השכונות היהודיות הראשונות מחוץ ליפו: נווה צדק (1887), ונווה-שלום (1890).

העיר תל-אביב צמחה משכונת אחוזת בית, שנבנתה בשנת 1909 על החולות ליד הים, לא הרחק מיפו. שנה לאחר מכן הוסב שמה ל"תל-אביב". בשנת 1914, השנה בה פרצה מלחמת העולם הראשונה, היו בתל-אביב 139 בתים עם 1,500 תושבים.

בשנת 1921 הוכרזה תל-אביב כרשות מקומית ע"י השלטונות המנדטוריים ומאיר דיזנגוף היה לראש העיר הראשון. היא כללה את השכונות הוותיקות שבפרבריה הצפוניים של יפו, ואת השכונות הצעירות שהתפתחו מצפון וממזרח לאחוזת בית. העיר המשיכה להתפתח, ונוספו בה רבעים ושכונות חדשות. גם התחבורה השתכללה: נוסף לשירות הדיליז'נסים, הוקמו שירותי האוטובוסים לנסיעות בתוך העיר ומחוצה לה. בשנת 1924 החלה העלייה הרביעית, שהביאה לתל-אביב סוחרים ובעלי עסקים. חיי התרבות פרחו: הוקמו תיאטרונים, ביניהם "אוהל", ותיאטרון "הבימה" התיישב בתל-אביב. סופרים ומשוררים התיישבו בתל-אביב משנותיה הראשונות: אחד העם, ביאליק, אורי צבי גרינברג ושלונסקי.

בשנת 1925 הונחה אבן פינה לבי"ח "הדסה" שברחוב בלפור. בסוף 1928 הושלמה בנייתו והועבר אליו בית-החולים שנשא אותו שם וששכן לפני כן ברחוב נחלת בנימין.

בתקופה 1930-1937 עברה תל-אביב התפתחות מואצת מאד: אוכלוסייתה גדלה מ-42 אלף ל-150 אלף והעיר הפכה לכרך, בעיקר הודות להתישבות אנשי העלייה החמישית, אשר חלקם היו בעלי הון שהגיעו מגרמניה. (ב-1937 מנתה אוכלוסיית יפו 69,000 נפש).

בתל-אביב חודשה המסורת של ירידי המזרח והיריד הגדול נפתח באופן חגיגי בשנת 1934. בשנים 1932-1936 הקים דיזנגוף את המוזיאון שנשא את שמו, בביתו אשר בשדרות רוטשילד. בשנת 1936 הוקמה התזמורת הפילהרמונית ע"י ברוניסלב הוברמן. באותה שנה נפתח בתל-אביב הנמל העברי הראשון.

המאורעות שפרצו ב-1936 ונמשכו עד פרוץ מלחמת העולם השנייה, פגעו ביהודים רבים. לאחר סיום המלחמה ב-1945, נמשך המאבק של היישוב היהודי בשלטון הבריטי. תל-אביב שימשה מרכז לפעילות ארגוני המחתרת אצ"ל ולח"י. לאחר אישור ההחלטה באו"ם על הקמת מדינה יהודית, תל-אביב היתה האיזור הראשון שפונה ע"י הבריטים. ארגון האצ"ל כבש את יפו, וההגנה - את היישובים שבסביבה. ערביי יפו החלו לנטוש את העיר בהמוניהם ומספר התושבים הערבים בה ירד מ-70 אלף (רובם מוסלמים ומיעוטם נוצרים) לכ-4 אלפים בלבד.

הכרזת העצמאות של מדינת ישראל נערכה באולם מוזיאון דיזנגוף בתל-אביב, ב-14 במאי 1948 - יום לאחר כניעתה של יפו.

עם כיבוש יפו והכפרים הערבים שבסביבה, הורחב השטח המוניציפלי של תל-אביב והוסרו ההגבלות על התפתחותה. ב-1950 צורפה יפו לתל-אביב באופן רשמי, ולעיר המאוחדת ניתן השם תל-אביב-יפו. יפו נפתחה להתישבות יהודית, בעיקר על ידי עולים חדשים. העיר העתיקה ביפו שוקמה, והפכה לקריה לאמנות ולבידור.

ח.נ. ביאליק

הַיְּלָלִים

הַיְּלָלִים הַיְּלָלִים

הַיְּלָלִים הַיְּלָלִים

הַיְּלָלִים הַיְּלָלִים

הַיְּלָלִים הַיְּלָלִים

הַיְּלָלִים הַיְּלָלִים

הַיְּלָלִים הַיְּלָלִים

הַיְּלָלִים הַיְּלָלִים

הַיְּלָלִים הַיְּלָלִים

הַיְּלָלִים הַיְּלָלִים

הַיְּלָלִים הַיְּלָלִים

הַיְּלָלִים הַיְּלָלִים

הַיְּלָלִים הַיְּלָלִים

הַיְּלָלִים הַיְּלָלִים

הַיְּלָלִים הַיְּלָלִים

הַיְּלָלִים הַיְּלָלִים

הַיְּלָלִים הַיְּלָלִים

הַיְּלָלִים הַיְּלָלִים

הַיְּלָלִים הַיְּלָלִים

הַיְּלָלִים הַיְּלָלִים

הַיְּלָלִים הַיְּלָלִים

הַיְּלָלִים הַיְּלָלִים

הַיְּלָלִים הַיְּלָלִים

הַיְּלָלִים הַיְּלָלִים

הַיְּלָלִים הַיְּלָלִים

הַיְּלָלִים הַיְּלָלִים

הַיְּלָלִים הַיְּלָלִים

הַיְּלָלִים הַיְּלָלִים

הַיְּלָלִים הַיְּלָלִים

הַיְּלָלִים הַיְּלָלִים

הַיְּלָלִים הַיְּלָלִים

הַיְּלָלִים הַיְּלָלִים

בשנים הראשונות לאחר קום המדינה, חלה התפתחות מהירה של תל-אביב-יפו, ומספר התושבים בה גדל מ-248 אלף בסוף 1948, ל-345 אלף בסוף 1951. בעשור הבא הגידול נמשך אם כי בקצב איטי יותר, ומספר התושבים בעיר עלה ל-386 אלף ב-1961. מאמצע שנות הששים ועד 1988 נרשמה ירידה מתמדת במספר התושבים. ב-1989 נעצרה המגמה הנ"ל והחל משנת 1990 חלה עלייה גדולה יחסית במספר התושבים עקב עלייה המונית מברית המועצות לשעבר. החל בשנת 2000 החלה מגמת עלייה עקבית כך שבשנת 2014 מנתה אוכלוסיית ת"א-יפו כ-426,140 תושבים.

בשנת 1959 הוקם מוזיאון הארץ (עתה - מוזיאון ארץ-ישראל תל-אביב) ליד חפירות תל-קסילה בעבר הירקון. ב-1964 הוחל בבניית מוזיאון תל-אביב לאמנות, וסמוך לו הוקמה הספרייה העירונית המרכזית. בראשית שנות ה-90 הוחל בהקמת המשכן לאומנויות הבמה (אופרה, מחול, תיאטרון וקונצרטים), ב"מרכז גולדה מאיר", סמוך למוזיאון תל-אביב לאמנות. בשנת 1994 הושלמה הקמתו של המשכן לאומנויות הבמה בו שוכן אולם של האופרה הישראלית החדשה ומתקיימים בו גם מופעי מחול ומוסיקה.

בשנת 1970 הוחל בהקמתו של פארק הירקון (גני יהושע), המקיף כיום כ-3,000 דונם, ומשמש כריאה הירוקה של העיר. מאוחר יותר הוקם בתוך הפארק "הספורטק", לפעילות ספורטיבית חופשית של תושבי העיר. בראשית שנות ה-80 שוקמה ופותחה הטיילת לאורך חוף הים, והמקום הפך למוקד בילוי ובידור. בסוף שנות ה-80 הוחל בפיתוחו של פארק דרום (פארק מנחם בגין) בדרום מזרח העיר. בתוך הפארק הוקם ספורטק על שטח של 250 דונם.

בשנות ה-80 וה-90 נסללו והורחבו כבישים מהירים בערוץ נחל איילון, המקילים על תנועת כלי רכב אל תל-אביב-יפו וממנה.

החל בשנות ה-2000 העיר תל-אביב-יפו חיזקה את מעמדה כעיר מטרופולינית המרכזת את הפעילות הפיננסית של ישראל, המהווה מרכז תרבות ויצירה בעל אופי רב-תרבותי ופלורליסטי.

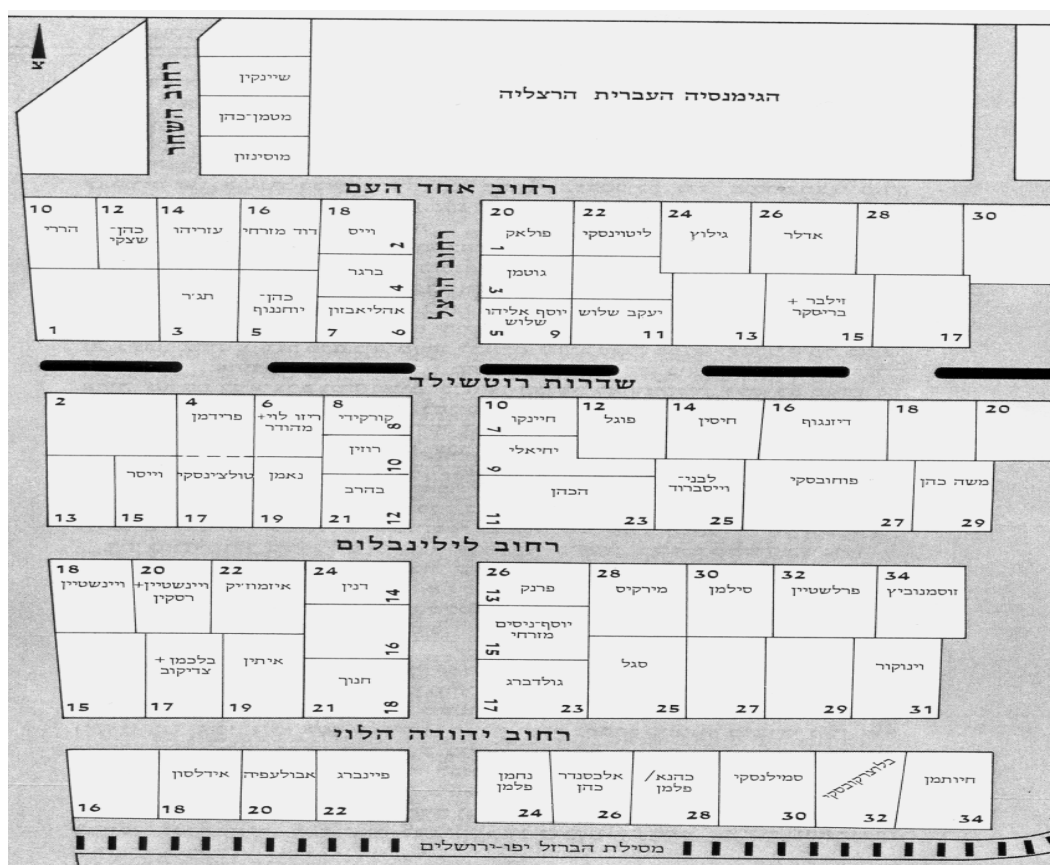
בשנת 2009 העירייה ציינה 100 שנים להיווסדותה של העיר - "העיר העברית הראשונה". שנת המאה לוותה בפרוייקטים גדולים ומיוחדים בתחום התרבות והאומנות. כעבור מאה שנים, תל-אביב-יפו שואפת למעמד של "עיר עולם" על-ידי הפיכתה למרכז בין-לאומי של תרבות, תיירות, עסקים והיי-טק.

נכתב במלאות 25 שנה לתל-אביב

"האסיפה המייסדת של תל-אביב, 1908", חול המועד סוכות תרס"ט
צילם: אברהם סוסקין

מפת חלוקת המגרשים ב'אחוזת בית'

מקור: מרדכי נאור ועמית לוינסון, "מי היו 66 מייסדי תל-אביב", עידן 3, תל-אביב בראשיתה, 1934-1909, הוצאת יד יצחק בן-צבי, ירושלים תשמ"ד, עמ' 11.

סמל העיר

הסמל צויר בידי נחום גוטמן ב-1925 ע"פ הזמנת העירייה והוא אומץ על ידה עוד באותה שנה. גוטמן נועץ עם אביו (ש' בן-ציון), עם דיזנגוף ועם ביאליק, לפני שניגש למלאכה. ש' בן-ציון הציע את הכתובת "אבנך ונבנית", ונטל חלק פעיל בעיבוד הסמל לפרטיו*.

הסמל הנוכחי

הסמל ב-1925

במרכז הסמל מגן דוד ובו אלמנטים אחדים :

א. מגדל אור שנועד לסמל שתל-אביב היא מאור לגולה וחוף מבטחים לעולים שיבואו בשעריה.

ב. שער כניסה בתחתית המגדלור מסמל שתל-אביב היא שער עלייה לבני האומה המבקשים לשוב למולדתם.

ג. הכותרת "אבנך ונבנית" לקוחה מספר ירמיהו פרק ל"א, פסוק ג': "עוד אבנך ונבנית בתולת ישראל, עוד תעדי תפיך ויצאת במחול משחקים".

שבעת הכוכבים מרמזים לדגל שהרצל הציע בספרו "מדינת היהודים": "דגל לבן ובו שבעה כוכבי-זהב... הכוכבים הם שבע שעות-הזהב אשר לעבודת יומנו".**

ציור האורייגנל של הסמל של גוטמן, שהיה צבעוני, אבד. במהלך השנים חלו בסמל העיר שינויים קלים. עם סיפוחה של יפו לתל-אביב ב-1950, החליפה הכותרת "תל-אביב-יפו" את הכותרת "עירית תל-אביב" שבסמל המקורי.

* ע"פ מכתב של נחום גוטמן למזכיר העיר ב-1950. המכתב מצוי בארכיון ההיסטורי של עיריית ת"א-יפו.

** השם תל-אביב עצמו קשור להרצל: השם הינו תרגום של נחום סוקולוב ל"אלטנוילנד" - ספרו של הרצל. השם תל-אביב נזכר רק פעם אחת בתנ"ך, בספר יחזקאל פרק ג', פסוק ט"ו: "ואבוא אל הגולה תל-אביב, היושבים אל נהר כבר". דרך אגב, גם בסמל של העיר הרצליה (הקרויה על שם הרצל) מופיעים שבעה כוכבים.

רשימת ראשי העירייה ותקופת כהונתם

מאיר דיזנגוף	: 1925-1921 ; 1936-1928
דוד בלוך	: 1925-1928
ישראל רוקח	: 1936-1952
חיים לבנון	: 1953-1959
מרדכי נמיר	: 1959-1969
יהושע רבינוביץ	: 1969-1974
שלמה להט	: 1974-1993
רוני מילוא	: 1993-1998
רון חולדאי	: מכהן כראש העירייה מנובמבר 1998.

מועצות העירייה

<u>המועצה</u>	<u>מספר חברי המועצה</u>	<u>מועד הבחירות</u>	<u>מספר המצביעים בבחירות</u>
הראשונה	41	24.1.1924	4,202
השניה	41	5.5.1925	8,853
השלישית	41	6.12.1926	7,525
הרביעית	15	31.12.1928	9,953
החמישית	15	6.6.1932	12,529
השישית	15	15.12.1935	21,678
השביעית	31	14.11.1950	139,847
השמינית	31	* 26.7.1955	193,766
התשיעית	31	* 3.11.1959	205,471
העשירית	31	* 2.11.1965	220,022
האחת-עשרה	31	* 28.10.1969	212,853
השתים-עשרה	31	* 31.12.1973	198,300
השלוש-עשרה	31	7.11.1978	150,967
השלש-עשרה	31	25.10.1983	154,354
החמש-עשרה	31	28.2.1989	138,099
השש-עשרה	31	2.11.1993	143,387
השבע-עשרה	31	10.11.1998	145,404
השמונה-עשרה	31	28.10.2003	107,724
התשע-עשרה	31	11.11.2008	142,087
העשרים	31	22.10.2013	143,335

* באותו יום נערכו גם בחירות לכנסת.

חברי מועצת העירייה העשרים

תל אביב 1	רון חולדאי - ראש העירייה
עיר לכולנו	אהרון מדואל
תל אביב 1	אופירה יוחנן וולק
מרצ	איתי פנקס ארד
רוב העיר - רשימת הצעירים	אלון סולר
רוב העיר - רשימת הצעירים	עו"ד אסף זמיר - מ"מ וסגן ראש העירייה
מרצ	ד"ר אפרת טולקובסקי
מרצ	עו"ד גבי לסקי
תל אביב 1	גל שרעבי-דמאיו
הליכוד	ארנון גלעדי - משנה לראש העירייה
תל אביב 1	עו"ד דורון ספיר - מ"מ וסגן ראש העירייה
הירוקים	עו"ד דן להט
דרום העיר	חיים גורן
כוח לגמלאים	יהודה המאירי
רוב העיר - רשימת הצעירים	יניב ויצמן
עיר לכולנו	יעל בן יפת
צדק חברתי	כרמלה עוזרי
מרצ	מיטל להבי - סגנית רה"ע
מרצ	מיכאל גיצין
הליכוד	ניר סביליה
חזית דתית מאוחדת	הרב נפתלי לוברט
חזית דתית מאוחדת	הרב נתן אלנתן - סגן רה"ע
כוח לגמלאים	נתן וולוך - יו"ר המועצה
מרצ	מהרטה ברוך רון - סגנית רה"ע
רוב העיר - רשימת הצעירים	מירב בן ארי
תנועת מהפך ירוק בתל-אביב - לתת לחיות התנועה הירוקה שימו לב הורים	עו"ד ראובן לדיאנסקי
תל אביב 1	ציפי ברנד פרנק
עיר לכולנו	קרנית גולדווסר
הליכוד	שלי דביר
חזית דתית מאוחדת	שלמה מסלאוי
	שמואל גפן

הערות הסבר ללוחות

בסעיף של מקורות והגדרות בכל פרק מצויין המקור של הלוח לאחר מספר הלוח. למשל: הלמ"ס (הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה), משרד הבריאות וכיוצ"ב. בלוחות בהם מקור הנתונים הוא יחידה בעיריית תל-אביב-יפו צויין ע"המינהל, האגף, המחלקה, למשל: ע"מינהל הנדסה.

סימנים מיוחדים

= -	חוסר מקרים
= ..	מספרים בלתי ידועים או שאינם ניתנים לפרסום
= *	מספרים ארעיים או אומדנים
= **	מספרים מתוקנים
= 0.0	אחוז קטן מ-0.1
= ()	נתונים המבוססים על הערכה (אומדנים) או בעלי טעות דגימה יחסית גבוהה
= 2008	המסגרת מסביב לשנה מציינת שהנתונים לאותה שנה הם נתוני מפקד האוכלוסין שנערך בשנה זו

גיל בשנים

קבוצות גיל: אם הגיל מופיע בצורה של טווח, לדוגמה גיל 10-14, המשמעות היא שטווח הגילאים המוצג כולל את כל הילדים מגיל 10 עד היום בו הגיעו לגיל 15.
עד גיל 17: עד היום בו הגיע לגיל 18.

אחוזים

סיכום האחוזים אינו מסתכם תמיד ב-100 בגלל עיגול מספרים ויתכנו סטיות של עד 0.2% ממאה.

מידות

= אינטש ("	2.54 ס"מ
= דונם	1,000 מ"ר.

חודשים ושנים

1. החודשים צוינו בספרות רומיות כגון: ינואר - I, פברואר - II, וכו'.
2. השנים צוינו: שנה לפי הלוח הגרגוריאני: מ-1 בינואר עד 31 בדצמבר - כגון: 2000, 2001 וכד'.
עד לשנת 1991, שנת תקצ"ב: מ-1 באפריל בשנה אחת עד 31 במרס בשנה שלאחריה.
החל משנת 1991, שנת תקצ"ב: מ-1 בינואר עד 31 בדצמבר.
שנה לפי שנת לימודים: מ-1 בספטמבר בשנה אחת עד 30 ביוני בשנה שלאחריה - כגון: תש"ס, תשס"א וכד'.
3. שנת גשם: מ-1 באוגוסט בשנה אחת עד 31 ביולי בשנה שלאחריה.
3. בכל מקרה שהנתונים מתייחסים למצב במועד קבוע, צויין המועד בגוף הלוח או בהערה נלווית כגון: 2000.XI.30, 2001.XII.

החלוקה הגיאוגרפית-סטטיסטית של העיר

העיר ת"א-יפו מחולקת כיום מבחינה מינהלית וסטטיסטית ל-9 רבעים, 31 תת-רבעים ו-178 אזורים סטטיסטיים (ראה מפות להלן). החלוקה נקבעה בהתחשב בתכונות ההנדסיות, הגיאוגרפיות והדמוגרפיות של חלקי העיר השונים. יש לציין, שהגבולות עוברים באמצע הרחובות, כאשר הצד האחד של הרחוב שייך לאזור אחד והצד האחר שייך לאזור שני.

גבולות הרבעים ותת-רבעים נקבעו במידת האפשר באתרים גיאוגרפיים, כגון: הירקון ונחל איילון ובמקרים אחרים - ברחובות מרכזיים.

האזורים הסטטיסטיים ממוספרים במספרים בני 3 ספרות. כך שמספר האזור הסטטיסטי כולל גם את מספר תת-הרובע והרובע. לדוגמא: האזור הסטטיסטי 521 הוא אזור ראשון (1) בתת-רובע (52), שהוא תת-רובע שני (2) ברובע 5. כל אזור סטטיסטי מחולק למבניים. המבנה הוא גוש בתים התחום מכל עבריו ע"י רחובות, המבדילים בינו לבין המבניים הסמוכים לו.

לקראת מפקד האוכלוסין שנערך בסוף שנת 2008 הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה יחד עם המרכז למחקר עדכנו את החלוקה הקיימת של העיר לתת-רבעים ואזורים סטטיסטיים, לאור השינויים שחלו בעיר. בעקבות זאת גדל מספר האזורים הסטטיסטיים ותת-רובע 22 פוצל לשני תת-רבעים 22 ו-23. מספר הרבעים נותר ללא שינוי (9 רבעים סה"כ). לספר השנתון מצורפת מפה של הרבעים והתת-רבעים ומפה של האזורים הסטטיסטיים בעיר, המפות נועדו לתת לקורא מושג על מיקומם של האזורים הללו בעיר.

חלוקה נוספת של העיר היא החלוקה לשכונות ומספרן עומד על 71. במהלך שנת 2010 ושנת 2011, בעבודה משותפת של הצוותים המקצועיים של המרכז למחקר, היחידה לתכנון אסטרטגי ואגף רבעים ושכונות, יחד עם נציגי הציבור, מועצת העיר וראש העירייה, הוגדרו מחדש גבולות של שכונות העיר על-פי מגוון שיקולים (סטטיסטיים, דמוגרפיים ותכנוניים). **בשנתון 2011 עודכנו הגדרות השכונות וכן המספרים הסידוריים שלהן, ומכאן שיש לשים לב לכך כאשר משווים לנתוני השכונות בשנתונים קודמים.** מפת השכונות שמופיעה בהמשך נועדה לתת לקורא מושג על מיקומן של השכונות בעיר.

להלן רשימת השכונות בפירוט האזורים הסטטיסטיים המרכיבים שכונות אלו, לפי קוד השכונה ושם השכונה (בשלב פרסום השנתון עדיין היו שכונות ששמותיהן טרם נקבעו סופית בתהליך שינוי השמות ע"י הצוות המקצועי העירוני הייעודי שקיים למטרה זו).

קוד השכונה	שם השכונה/האזור	אזור סטטיסטי ע"פ מפקד 2008
1	גלילות	החלק הצפוני של 111 ו-112
2	צוקי אביב	החלק האמצעי של 111 והחלק הדרומי של 112
3	אזור שדה דב*	החלק הדרומי של 111
4	נופי ים	113
5	תוכנית ל'	114
6	כוכב הצפון	115
7	רמת אביב ג'	123-121
8	אפקה	131
9	נוה אביבים וסביבתה	124, 125, 132
10	רמת-אביב	133, 134
11	אוניברסיטת תל-אביב	135
12	מרכז הירידים	חלק מ-136 - צפונית לציר רוקח
13	פארק הירקון	חלק מ-136 - דרומית לציר רוקח
14	תל ברוך צפון	החלק הצפוני של 211
15	תל ברוך	החלק הדרומי של 211 והחלק הצפוני של 213
16	מעוז אביב	החלק הדרומי של 213
17	נאות אפקה ב'	212
18	נאות אפקה א'	214
19	הדר יוסף	215, 216

*שכונה ללא שם - תהליך קביעת השם לשכונה טרם הסתיים.

קוד השכונה	שם השכונה/האזור	אזור סטטיסטי ע"פ מפקד 2008
20	קרית שאול	221
21	המשתלה	222
22	גני צהלה ורמות צהלה	223
23	צהלה	224
24	נוה שרת	225, 226
25	רביבים	231
26	נוה דן	232
27	רמת החייל	233
28	עתידיים	234, 235
29	נמל תל-אביב	311
30	הצפון הישן - החלק הצפוני	311-317 ; 321-326 ; 331
31	הצפון הישן - החלק הדרומי	332-337 ; 341-349
32	בבלי	411, 412
33	הצפון החדש - החלק הצפוני	413-415
34	הצפון החדש - סביבת ככר המדינה	421-426
35	הצפון החדש - החלק הדרומי	431-436
36	צמרות איילון	437
37	לב תל-אביב	511-517 ; 541-556 ; 611
38	כרם התימנים	521-523
39	נוה צדק	531-533
40	גני שרונה	612, 613
41	מונטיפיורי	621-625
42	צפון יפו	711, החלק המערבי של 712 ; ו-715
43	גבעת הרצל, אזור המלאכה יפו	713, 714, 825, 826
44	יפו העתיקה, נמל יפו	721
45	עגימי וגבעת העלייה	722-725
46	צהלון ושיכוני חיסכון	732-734
47	יפו ג' ונוה גולן	735, 736
48	מכללת יפו-תל-אביב ודקר	741, 745
49	יפו ד' (גבעת התמרים)	746, 747
50	תל-כביר, נוה עופר, יפו ב'	742, 743 והחלק המערבי של 744
51	אזור התעסוקה "צומת חולון"	744 החלק המזרחי של 744
52	פלורנטין	החלק המזרחי של 712 ; 811-813
53	נוה שאנן	814-816 ; 821
54	שפירא	822-824
55	פארק החורשות (שם זמני)*	החלק המערבי של 831
56	קרית שלום	831, 832, 833
57	נחלת יצחק	911-913
58	ביצרון ורמת ישראל	914-916
59	תל-חיים	921
60	רמת הטייסים	922
61	אורות	923
62	יד אליהו	925-929
63	התקווה	924, 931-935
64	עזרא והארגזים	החלק הצפוני של 936
65	לבנה וידידיה	החלק הצפוני של 937
66	פארק דרום	החלק הדרומי של 936 ו-937
67	כפיר	941
68	נוה ברבור, כפר שלם מערב	942
69	נוה אליעזר וכפר שלם מזרח	943, 944
70	נוה חן	945, 946
71	ניר אביב	947

*תהליך קביעת השם לשכונה טרם הסתיים.

מפות

בשנתון הנוכחי, כמו בשנתונים האחרונים, צורפו מפות צבעוניות המציגות את ההתפרסות המרחבית של מאפיינים ותופעות שונות בת"א-יפו.

המפות הופקו במרכז יאיר למידע הנדסי בשיתוף עם המרכז למחקר, באמצעות מערכת ה-G.I.S. העירונית - מערכת מידע גיאוגרפית. שטחים דלי אוכלוסין מופיעים על-גבי המפות ללא צבע (בלבן).

חלקם של האזורים הסטטיסטיים מוגדרים כאזורים דלי אוכלוסין, אזורים ששימושי הקרקע העיקריים שלהם אינם מגורים, אלא תעשייה, מסחר, פארקים וכו'. להלן רשימת האזורים הסטטיסטיים דלי האוכלוסין, כפי שהוגדרו במפקד האחרון משנת 2008.

אזורים סטטיסטיים דלי אוכלוסין

תיאור מילולי של האזור	א"ס ע"פ מפקד האוכלוסין 2008
- אוניברסיטת תל-אביב (כולל קרית המוזיאונים), מרכז הירידים ופארק הירקון	136, 135
- קרית שאול	221
- עתידים (אזור התעשייה בעבר הירקון)	235, 234
- ככר נמיר (אתרים), המרינה, גן העצמאות	331
- הקאמרי, בית אריאלה, מוזיאון תל-אביב לאומנות ובית המשפט	434
- צמרות איילון (תחנת הרכבת צפון)	437
- מנשיה	531
- הקריה, מתחם השוק הסיטונאי לשעבר	613
- בית אגד, תנובה	621
- מרכז עסקים בשכונת מונטיפיורי	625, 624
- אזור המלאכה, איצטדיון בלומפילד, בניין מרכזים	714, 713
- עיתון הארץ, ביה"מ לתעבורה, לנוער ולעבודה, מרכז המלאכה (קיבוץ גלויות)	825
- פארק החורשות (גן ההגנה, המכון לרפואה משפטית)	831
- יגאל אלון, מחלבות טרה	913
- אזור תעשייה - מערבית לביצרון	914

חלוקה גיאוגרפית של מטרופולין תל-אביב

מטרופולין תל-אביב מחולק ל"טבעות" בהתאם למבנה הפנימי שלו, והטבעות מחולקות ל"גזרות". לאחר מפקד משנת 1983, חלו שינויים בקביעת הגבולות ובמפקד משנת 1995 השם הוסב מ"אגד ערים תל-אביב" ל"מטרופולין תל-אביב". בשנת 2013, כתוצאה ממצאי המפקד משנת 2008, חלו שינויים נוספים בהגדרת המטרופולין - השינוי העיקרי הוא הכלת יישובי יהודה ושומרון בטבעת החיצונית של המטרופולין. להלן ההגדרות לכל אחת מהתקופות:

גלעין, טבעות וגזרות	יישובים עיקריים באגד ערים תל-אביב, מפקד 1983	יישובים עיקריים במטרופולין תל-אביב, מפקד 1995	יישובים עיקריים במטרופולין תל-אביב, מפקד 2008
<u>גלעין</u> <u>טבעת פנימית</u> <u>גזרה צפונית</u>	-	תל-אביב-יפו	תל-אביב-יפו
<u>גזרה מזרחית</u>	בני ברק, גבעתיים, רמת גן.	אור יהודה, בני ברק, גבעתיים, כפר אזור, קריית אונו, רמת אפעל, רמת גן, רמת פנקס.	גליל ים, הרצליה, כפר שמריהו, רמת השרון.
<u>גזרה דרומית</u>	אזור, בת ים, חולון, מקווה ישראל.	אזור, בת-ים, חולון, מקווה ישראל.	אזור, בת-ים, חולון, מקווה ישראל.
<u>טבעת תיכונה</u> <u>גזרה צפונית</u>	גליל ים, הרצליה, כפר שמריהו, רמת השרון, רעננה.	גבעת חן, הוד השרון, כפר מל"ל, כפר סבא, רמות השבים, רעננה.	גבעת חן, הוד השרון, כפר מל"ל, כפר סבא, רמות השבים, רעננה.
<u>גזרה מזרחית</u>	אור יהודה, גבעת שמואל, גני יהודה, גני תקווה, יהוד, כפר אזור, נווה אפרים, סביון, פתח תקווה, קרית אונו, רמת אפעל, רמת פנקס.	גבעת שמואל, גני יהודה, גני תקווה, יהוד, מגשימים, מעש, נווה אפרים, סביון, פתח תקווה.	גבעת שמואל, גני יהודה, גני תקווה, יהוד, מגשימים, מעש, נווה אפרים, סביון, פתח תקווה.
<u>גזרה דרומית</u>	בית דגן, נחלת יהודה, ראשון לציון.	אחיזה, באר יעקב, בית דגן, גנות, כפר חב"ד, לוד, משמר השבעה, ניר צבי, נס ציונה, קרית עקרון, ראשון לציון, רחובות, רמלה.	אחיזה, באר יעקב, בית דגן, גנות, כפר חב"ד, לוד, משמר השבעה, ניר צבי, נס ציונה, קרית עקרון, ראשון לציון, רחובות, רמלה.
<u>טבעת חיצונית</u> <u>גזרה צפונית</u>	הוד השרון, כפר מל"ל, כפר סבא, רמות השבים.	אבן יהודה, געש, טייבה, טירה, כפר ויתקין, כפר יונה, מכמורת, משמר השרון, נתניה.	אבן יהודה, געש, טייבה, טירה, כפר ויתקין, כפר יונה, מכמורת, משמר השרון, נתניה.
<u>גזרה מזרחית</u>	לוד, ראש העין, רמלה.	טירת יהודה, כפר סירקין, כפר קאסם, ראש מכבים-רעות, ראש העין, שוהם.	טירת יהודה, כפר סירקין, כפר קאסם, ראש מכבים-רעות, ראש העין, שוהם.
<u>גזרה דרומית</u>	באר יעקב, מזכרת בתיה, נס ציונה, קרית עקרון, רחובות.	אשדוד, גדרה, יבנה, מזכרת בתיה.	אשדוד, באר טוביה, ביצרון, גבעתי, גדרה, יבנה, מזכרת בתיה, ניר בנים, עזריקם, קריית מלאכי, שדה עוזיהו.
<u>גזרת יישובים</u> <u>ישראלים ביו"ש</u>	-	-	אורנית, אלפי מנשה, אלקנה, אריאל, בית אריה, ברקן, מעלה שומרון, שערי תקווה, קדומים.